

Aftenposten
Ledet 26/2-47.

Gjemt, men ikke glemt.

En skulle tro at det var diskusjonstemaer nok i dagens aktuelle politikk. Men regjeringsorganet foretrekker å gå tilbake i tiden — helt til 1933 — for å finne angrepspunkter på Høyre ved hjelp av sitater fra Aftenposten. Innledningen til sitatmassen fra fortiden er følgende:

«Vi ser det som en fare om det politiske ordskifte skal bli senket ned på et slikt nivå. For dette har vi jo opplevd en gang før — i de vonde mellomkrigsårene, da nazismen marsjerte opp og skapte uoverkommelige motsetninger også utenfor de land der nazismen seiret. Selv i Norge ble det slik at partier som sto på demokratets grunn, talte hvert sitt språk, og en kan vel si at vi hadde vondt for å forstå hverandre. Mot Arbeiderpartiet ble det rettet den beskyldning at vi ville ødelegge folkestyret og opprette et diktatur, og uanstendig ble det hevdet at om Arbeiderpartiet fikk flertall ved et valg, ble det kanskje det siste.»

Vi har intet imot å følge Arbeiderbladet på en liten tur tilbake i fortiden. Ikke for å gjøre gjengjeld, men simpelthen fordi regjeringsorganet synes å ha glemt årsakene til det som ble skrevet den gang. Våre sitater vil vise at det ikke var tale om noen blind alarm. Og vi skulle anta at de i dag vil være et mareritt for alle rette vedkommende. Vi skal starte med 1924 for å vise at Arbeiderpartiet den gang bekjente seg helt og holdent til kommunismen.

Fra Det norske Arbeiderpartis program 1924:

«Det norske arbeiderpartis mål er å gjennomføre en kommunistisk samfunns- og husholdning i Norge. Partiets dagsoppgaver er å kjempe for det arbeidende folks interesser, og å forberede det fremtidige kommunistiske samfund.»

«Det borgerlige samfund evner ikke å opretholde den indre fred, og heller ikke å skape hensiktsmessige arbeidsforhold, fordi fred og et godt forhold mellom de forskjellige grupper i samfundet bare kan bygges på rettferdighet og ikke på undertrykkelse.»

Fra Arbeiderpartiets prinsipielle program etter programrevisjonen 1930:

Av pkt. 11. «Borgerskapet vil ikke frivillig gi makten og sine privilegier fra seg. De kapitalistiske klasseorganisasjoner samt den borgerlige stats militærvesen er fortrinnsvis organisert med den oppgave for øye å benyttes mot enhver fremrykning fra arbeiderklassens side. Faren for voldsundertrykkelse stiger etter som klassemotsetningene skjerpes, og arbeiderklassen må møte denne fare ved å styrke sine organisasjoner, sette dem i forsvarsberedskap og aktivt bekjempe borgerstatens militarisme og de fascistiske hvitegarder som vil hindre arbeiderbevegelsens fremrykning.»

Fra pkt. 12. «Partiet som bygger på marxismen og på de erfaringer som er vunnet gjennom kamper i alle land, og som aktivt kjemper for den sosiale revolusjon, må derfor innstilles på i den overgangsperiode den avgjørende makt-kamp pågår, å bruke hele arbeiderklassens organiserte makt for å bryte ned borgerklassens motstand og muliggjøre oppbygging av et sosialistisk samfund.»

I Arbeiderpartiets «tidsskrift» Det tyvende århundre sto der etter programrevisjonen i 1930 følgende: «Arbeiderpartiet forutsetter i sitt program at den bestående parlamentariske forfatning ikke er fremtidens forfatning». «Sannsynligvis er det vel at det i første øyeblikk da må tenkes på en vesentlig innskrenkning av stemmeretten. Den innskrenkning må skje ut fra helt ut klassemessige interesser. Russlands vel på dette punkt er etter all sannsynlighet også Vest-Europas.»

Ifølge et referat i Agder Tidend 23. desember 1932 skal redaktør Scheffo ha uttalt på et møte i Kristiansand i desember: «Vi erkjenner det åpent og ærlig, vi vil ta samfunns- og makten med revolusjon. Vi er heller ikke reddede for å si at vi oppfordrer til lovbrudd der det passer for oss.»

Samt: «Vi håper diktaturet ikke er så langt unna, men da er det vi som har det.»

På et møte i Folkets Hus i slutten av september 1932 i anledning av Kullmannsaken uttalte Traummel (ifølge referat i Arbeiderbladet 1. oktober 1932) følgende: «Alle må nu melde seg til aktiv tjeneste. Det gjelder å føre kampen mot krigen på alle fronter, så vi kan forhindre at en ny krig bryter ut. Men skulle allikevel krigen komme, så er det vår plikt å forandre krigen til borgerkrig.»

Og videre: «Skulle det tross vår protest komme til krig, så skal vi vite å venne våpnene den rette vei.»

At Arbeiderpartiet ville avskaffe demokratiet og parlamentarismen til fordel for det sovjet-russiske råds-system blev understreket på mange måter:

Arbeiderpartiets tidsskrift Det tyvende århundre skrev i januar-heftet 1933 i forbindelse med programmet:

«Den forfatningsform som da omtales er ingen annen en rådsforfatningen, og forutsetningene for å gjennomføre disse krav er arbeiderklassens uinnskrenkede herredømme i samfundet, utøvet gjennom en rådsforfatning, som har vist seg å være den historiske form hvorigjennom klasseherredømme kan utøves. Annen mening kan denne uttalelse ikke ha» og videre

«Rådsforfatningen hvilte ikke og kan ikke hvile på det borgerligedemokratiske grunnlag. Rådsforfatningen er klassediktaturets forfatningsform. Og vi har solidariser oss med den. «Det borgerlige demokrati kan avskaffes og vil bli avskaffet.»

I marsheftet av tidsskriftet Det tyvende århundre skrev Haakon Meyer i en replikk til Colbjørnsen bl. a.:

«Etter erobringen av samfunnsmakten — som jeg kanskje tenker meg annerledes enn Colbjørnsen gjør — vil en langsiktig sosialistisk planpolitikk bare være mulig ved et i den ene eller annen form etablert et varig og absolutt klasseherredømme. Jeg har ingen tro på at sosialistisk samfunnsordning kan gjennomføres ved flertallsvalg og parlamentarisme. Her står jeg på det standpunkt som Det norske Arbeiderparti klart formulerte i årene 1910-1925.»

Etter et foredrag som redaktør Olav Scheffo holdt i Stavanger i november 1932 om: Hva er demokrati? sto der i 1. Mai følgende:

Om AP i 20-30 årene

«Stortinget og parlamentarismen bør ikke avskaffes i Norge før arbeiderbevegelsen er blitt så sterkt at den bestemmer hva det skal skje. Det nuværende demokrati, som er mer og mer blitt et skinnendemokrati, må erstattes av en forfatning som gir det arbeidende folk i by og på land makt og anledning til å bygge opp et sosialistisk samfund.»

En så sindig og hyggelig mann som fhv. statsminister Nygaardsvold uttalte i Stortinget 30. juni 1932:

«Det er sant at vårt parti kjemper for å få flertall i denne sal, men for å nå fram til vårt prinsipielle mål, sosialismen i Norge, så er det ikke nok. Et sosialistisk samfunnsystem kan ikke gjennomføres med 76 mann i denne sal, det kan heller ikke gjennomføres med to tredjedels flertall i denne sal, hvis dette flertall kun støtter seg på en valgstemning. Det er det vi må være oppmerksom på. For vi vet av erfaring, både vi, Venstre og Høyre, kanskje ikke Bondepartiet så meget enn, men de vil få vite det, vi vet av erfaring at en valgstemning kan snu.»

«Vi vil ikke at arbeiderklassen skal leve i den tro, at sosialismen kan gjennomføres ved et flertall i denne sal, som kun støtter seg til en valgstemning. For da vil arbeiderklassen bli skuffet, og det er noe av det verste som kan haude en klasse som kjemper ærlig og oppriktig for et ideal og for et mål. Nei, et sådant flertall, et flertall her i Stortinget, må støtte seg til en klassebevisst arbeiderklasse, som står samlet i sterke og omfattende organisasjoner.»

Som en vil forstå av disse sitater var det Arbeiderpartiet selv som opptrådte truende i mellomkrigsårene.

Forøvrig innrømmer vi gjerne at vi i 1933 — altså før man hadde hørt om konsentrasjonsleirer og den slags — skrev at vi anså nasjonalsosialismen som et mindre ondt enn kommunismen, men vi tilføyde samtidig ettertrykkelig at vi ikke ville ha noen av dem, og det glemmer Arbeiderbladet alltid å sitere. En mafin, som iallfall ikke kan kalles konservativ, nemlig høyesterettsdommer Bonnevie, offentliggjorde forleden dag at han så sent som i mai 1940, (altså etter at tyskerne var kommet hit) betrodde sin dagbok at han kanskje måtte regne Hitler som et mindre ondt enn Stalin. Så sent har ikke vi gitt uttrykk for tanken.

For å få en fordragelig avslutning på denne sitatfete skal vi ta med noe av det beste vi har sett på trykk i denne forbindelse. Det sto i Arbeiderbladet 7. desember 1946 som et forsvar for de riksrettsimpliserte. Det lyder:

«Faktum er at ingen trodde at Tyskland var så sinnssvakt i sin maktbrynde som det viste seg å være. Det var heller ikke noen som trodde at tyskerne ville være så bestialsk grusomme. Også det er noe vi fikk lære senere — som alt det andre. Den siviliserte verden regnet med mennesker og ikke med dyr.»

Sanne ord. Og de er så almen-gyldige at de også kan brukes uten forbindelse med Nygaardsvold, Koht og presidentskapet.

100214